

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Programma

09.00-09.40 Ontvangst, inschrijving, koffie

09.40-09.50 **Openingswoord** door Jan van 't Hof, dagvoorzitter

Drs. J.C. van 't Hof is hoofd van de afdeling Instandhouding van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

09.50-10.00 **Opening symposium** door Cees van 't Veen

Drs. C. van 't Veen is directeur van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

10.00-10.30 **Chronologisch cultuurhistorisch overzicht van stucwerk in het interieur** door Wijnand Freling

Dr. ir. W.V.J. Freling is eigenaar van Rasp-stuc en beschermheer van het Neerlandsch Stucgilde

10.30-11.00 **Kleurige uitmonstering van cementbepleistering van het exterieur van 1850 tot 1900**
door Bernice Crijns

Drs. B.E. Crijns is medior specialist kleur en schilderingen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

11.00-11.30 *Koffiepauze en gelegenheid tot het bezoeken van het beursgedeelte, waar bedrijven en organisaties die in restauratie-
stucwerk zijn gespecialiseerd hun producten en diensten presenteren*

11.30-12.00 **Consolidatie en herstel van (kalk)stucwerk: Materiaaltechnische aspecten**
door Bernard Delmotte

*Dhr. B.J. Delmotte is gastdocent bij Artesis Hogeschool Antwerpen en is conservator/restaurator muurschilderingen en
stucwerk*

12.00-12.30 **Het (op)nieuw aanbrengen van decoratief stucwerk** door Hans Geerken

Dhr. H.G. Geerken is adjunct-directeur Bedrijfschap Afbouw

12.30-14.15 *Lunch en gelegenheid tot het bezoeken van het beursgedeelte*

14.15-14.35 **Van stukadoorsfamilies naar stucgilde** door Jaap Poortvliet

Dhr. J.S. Poortvliet is voorzitter van het Neerlandsch Stucgilde

14.35-14.55 **Kunstmarmor in de Nederlanden: Stucco lustro en stucmarmor** door Koenraad Uyttendaele

Dhr. K. Uyttendaele is onderzoeker en conservator historische binnenuimten

14.55-15.20 **Pleister op de wand: Pleisterkeuze bij zout- en vochtschade** door Rob van Hees

Prof. ir. R.P.J. van Hees is senior onderzoeker TNO en hoogleraar Conserveringstechnieken TU Delft

15.20-15.50 *Theepauze en gelegenheid tot het bezoeken van het beursgedeelte*

15.50-16.15 **Stuc wijzer: Hoe om te gaan met de problematiek en keuzen rondom stucwerk en
pleister, uitgangspunten van de Rijksdienst** door Michiel van Hunen

Ir. M. van Hunen is senior onderzoeker bij de afdeling Instandhouding van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

16.15-16.45 *Gelegenheid tot het stellen van vragen*

16.45-17.00 *Afsluiting en aanbieding van het boek Stuc door Jan van 't Hof*

17.00-18.00 *Aangeklede borrel*

SYMPOSIUM

STUC

21 APRIL 2010, KONINKLIJK INSTITUUT VOOR DE TROPEN, AMSTERDAM

Stucco lustro, aangetast stucwerk en 'black box'-pleisters. Het instandhoudings-symposium van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is in 2010 gewijd aan stuc- en pleisterwerk. Dit symposium houden wij op 21 april in het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam. U bent er van harte welkom.

Op het symposium Stuc wordt het thema stuc- en pleisterwerk in zijn volle breedte behandeld. Dat behelst zowel buitengevels als binnenwanden en plafonds. Dit veelzijdige thema is van belang voor iedereen werkzaam in de monumentenzorg, de stucwerkbranche en de wetenschappelijke wereld van de architectuur- en interieurhistorie.

Tijdens het symposium zal uitgebreid worden ingegaan op zowel de cultuurhistorische als

de technische kant van stuc- en pleisterwerk. Zo zal een overzicht worden gegeven van stucwerk in het interieur door de eeuwen heen en worden gekleurde pleistersystemen belicht, zoals stucco lustro, stucmarmor en scagliola. Ook de kleurig uitgemonsterde, cementbepleisterde buitengevels uit de tweede helft van de negentiende eeuw komen aan bod. Daarnaast is er uiteraard veel aandacht voor de technische kant van stuc. Specialisten zullen vertellen over de materiaalkundige

en uitvoeringstechnische aspecten van de consolidatie van aangetast stuc- en pleisterwerk. Evenals over het nieuw aanbrengen van verdwenen stucwerk en de technieken en materialen die de restauratiestukadoer daarvoor beschikbaar heeft. De voorzitter van het Neerlandsch Stucgilde zal u vertellen over de geschiedenissen van stukadoorsfamilies en over het daaruit voortgekomen stucgilde. Het gilde heeft in samenwerking met het Bedrijfschap Afbouw en stichting Stabu het restauratiebestek voor stukadoorswerk *Van schade tot bestek* ontwikkeld.

Natuurlijk zal er op het symposium ook ruim aandacht zijn voor zoutschade, maatregelen om dit soort schade te beperken en het gedrag van de verschillende typen pleistersystemen

die geschikt zijn voor zoutbelaste ondergronden. Tot slot zal de Rijksdienst een visie geven op diverse aspecten van de instandhouding van stuc- en pleisterwerk en de vaak lastige keuzen waar eigenaren en monumentenzorgers in de praktijk voor staan. Zoals het al dan niet toepassen van 'black box'-pleistersystemen. Keuzen voor partiel herstel of vernieuwen, materiaalgebruik, hersteltechnieken en afwerking zijn zelden eenduidig. Het is een ware kunst om alle aspecten die hierbij een rol spelen evenwichtig mee te laten wegen in het plan van aanpak. Ook de cultuurhistorische waarden van de afwerkklagen zijn hierbij van belang, evenals het frequent geopperde adagium 'behoud gaat voor vernieuwing'. Op het beursgedeelte zullen diverse partijen hun producten presenteren. Zo zal het stuc-

gilde proefstukken van bijzonder stucwerk tonen en het stukadoorsvak belichten. Leveranciers van speciaal voor de restauratie ontwikkelde pleistersystemen zullen hun verschillende producten tonen. Ze zullen zij aan zij staan met restauratiestukadoers die graag werken met de door hen zelf samengestelde mortels.

Genoeg stof om het onderwerp stuc- en pleisterwerk tijdens het instandhoudings-symposium van de Rijksdienst onder de loep te nemen. En vervolgens de nieuw opgedane kennis in de dagelijkse instandhouding van monumenten in praktijk te brengen. Bovendien zult u met een inspirerend naslagwerk naar huis gaan.

Aanmelden

21 april 2010 in het Koninklijk Instituut voor de Tropen, Mauritskade 63 te Amsterdam. Deelname € 190,- p.p. Bij deelname van meer dan drie personen uit één organisatie € 180,- p.p. Maximaal 450 deelnemers.

Aanmelding: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, www.cultureelerfgoed.nl.
Vragen en opmerkingen: Michiel van Hunen, m.van.hunen@cultureelerfgoed.nl.